

5. feladatsor: Számelmélet

Pozitív osztók száma, legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös kiszámítása a kanonikus alakból

1. Írjuk fel a következő számokat kanonikus alakban, majd határozzuk meg pozitív osztóik számát:

- a) 9   b) 7   c) 45   d) 360   e) 13882   f) 355218

2. Az alábbi példákban határozzuk meg (a, b) és $[a, b]$ értékét a *kanonikus alak* segítségével:

- a) $a = 245, b = -378$ b) $a = -147, b = 514$ c) $a = 713, b = 276$

Euler-féle φ -függvény, Euler-Fermat tétel és alkalmazásai

3. Számoljuk ki $\varphi(n)$ értékét $n = 1, 2, 3, 4, 10, 24, 96, 100$ esetén!

4. Bizonyítsuk be, hogy

- a) $n^6 - 1$ osztható 7-tel, ha $(n, 7) = 1$;
 b) $n^{12} - 1$ osztható 7-tel, ha $(n, 7) = 1$;
 c) $n^{6k} - 1$ osztható 7-tel ha $(n, 7) = 1$.

5. Bizonyítsuk be, hogy bármely egész x -re $x^7 \equiv x \pmod{42}$.

6. Határozzuk meg 3^{1003} utolsó három számjegyét.

7. Állapítsuk meg, hogy 173^{163} milyen maradékot ad 17-tel osztva.

8. Határozzuk meg (a tízes számrendszerben felírt) 143^{143} utolsó három jegyét hármas alapú számrendszerben.

9. Milyen maradékot ad 103-mal osztva a következő szám: $205^{206^{207}}$?

10. Határozzuk meg a $37^{39^{42}}$ szám utolsó két számjegyét.

11. Mi lesz $17^{3^{2013}}$ utolsó két számjegye nyolcas számrendszerben?

12. Mi a $11^{2013^{26}}$ utolsó két jegye 10-es számrendszerben?

13. Milyen maradékot ad

- a) 323^{149} -nek a 63-mal;
 b) 423^{173} -nak az 52-vel;
 c) 495^{173} -nak a 98-cal;
 d) 457^{101} -nek a 90-nel való osztáskor?

14. Bizonyítsuk be, hogy $n^{13} - n$ minden n egészre osztható a 2, 3, 5, 7 és 13 számokkal.

15. Oldjuk meg az alábbi kongruenciákat az Euler-Fermat tétel segítségével:

- a) $21x \equiv 14 \pmod{35}$; b) $172x \equiv 6 \pmod{62}$; c) $3x \equiv 8 \pmod{13}$; d) $12x \equiv 9 \pmod{18}$
való osztáskor?

16. Mutassuk meg, hogy $a^{1729} \equiv a \pmod{1729}$, habár az 1729 mégsem prím.

További feladatok

17. Legyenek $p = 29$ és $q = 31$ és legyen most $n = pq =$ az RSA-eljárásban használt modulus (a nyilvános kulcs modulusa).

- a) Válasszunk egy alkalmas e értéket a nyilvános kulcs kitevőjéül.
- b) A fenti (n, e) (nyilvános) kulcsot alkalmazva titkosítsuk a 134 üzenetet az RSA-algoritmussal.
- c) Határozzuk meg a d (titkos) kulcs (egy megfelelő) értékét.
- d) Fejtsük meg a 219 üzenetet.

18. Írjunk programot, mely egy adott p prím esetén keres egy generátort modulo p , továbbá mely legenerálja az adott generátorhoz tartozó diszkrét logaritmus táblázatot!